

skega nastrojenja, zlasti v čudovito intimnem počutovanju in v pesniški perifrazi Meštrovićeve vélike umetnosti (Grgur), kakor je vidna v cavtaškem mavzoleju Račićevim (Die Engel des Todes). Preseneča me, odkod nekaj prečudno otipljive duhovne sorodnosti med Preradovićevo in našima »dalmatinskima« Vojnovičem in Dučićem. Dr. I. P.

Mathias Murko, Nouvelles observations sur l'état actuel de la poésie épique en Yougoslavie. Odtis iz Revue des études slaves, 13. zv., snop. 1 in 2. Paris 1933, str. 16—50.

Ta nova Murkova študija o jugoslovanski narodni pesmi izpolnjuje njegova opazovanja, ki jih je podal na podlagi svojih potovanj po Hrvatskem, Dalmaciji, Bosni, Hercegovini in po zapadnih delih nekdanjega sandžaka Novi-Pazar v izdanih Institutu za slovanske študije v Parizu l. 1929 v knjižici z naslovom La poésie populaire épique en Yougoslavie. Nova opazovanja je zbral l. 1930 in 1931 v vzhodni Bosni, Črni gori, Stari Srbiji, vzh. delu nekdanjega sandžaka Novi-Pazar in v največjem delu Srbije. Ugotovil je, da v teh zemljah narodna pesem še živi v veliko večjem obsegu, kakor je bilo mogoče pričakovati. Pevci pripadajo vsem starostim od zgodnje mladosti do največje starosti, vsem veram in vsem slojem in stanovom (med drugimi jim pripada tudi slavni kipar Ivan Meštrović s svojo rodbino). Slepih pevcev, ki so postali nekam legendarni, skoraj ni. Tudi ponekod pojejo brez spremljanja instrumenta. Nove pesmi so nastajale tako v vojni kakor še tudi v najnovejšem času pod vplivom političnih in vojnih dogodkov. Izdajali so jih celo kot letake in brošure. Razkraja pa se ta kultura pod vplivom vojne, ki je uničila pri pevcih marsikake pesniške iluzije, posebno pa pod vplivom šole in sploh širitve knjižne izobrazbe. Pevcem se tudi upira peti pesmi o dogodkih, ki so jih sami doživeli, ker vedo, da v resnici niso bili taki, kakor jih pesem popisuje. Za onega, ki pozna mesta in njih okolice, velja videz, da epično petje naglo zamira. Temu nasproti pa Murko ugotavlja, da je drugod, oddaljena od središč sodobne kulture, epična pesem še živa in je prepričan, da bo še dolgo ostala. Frst.

Iz sodobnega srbsko-hrvatskega književnega življenja (Misli, portreti in ocene)

Nikola Karanović: Na žuru i druge humoreske, izdanje književne grupe »Jato«, Beograd 1932, str. 63.

Književna skupina Jato je družba nekaj mladih ljudi, ki se je pred par leti pojavila v srbskem književnem svetu z veliko ambicijo, s hoteno novotarijo, nekakim leposlovnim revolucionarstvom. Vendar pa moram o teh humoreskah ugotoviti, da niso niti malo uspele. V vseh teh petih feljtonih ni niti malo humorja, so samo banalnosti, nerodno pripovedovani dogodki, ki vplivajo na človeka vse prej kot komično. Kvečjemu se ti ubero ustne v nasmeh, ko pomisliš, kaj vse ima pisatelj za humor. Karanović sploh ne pozna elementov komičnega. Opisuje ljudi s telesnimi nakazami in misli, da je to že zadostni vzrok, da je lik komičen, pa je le tragičen. Komičnih